

Передплата

на «РУСЛАНА» виносить:

в Австрії:

на цілий рік . . . 12 р. ав.
на пів року . . . 6 р. ав.
на чверть року . . . 3 р. ав.
на місяць . . . 1 р. ав.

За границею:

на цілий рік . . . 20 рублів
або 40 франків
на пів року . . . 10 рублів
або 20 франків
Поодинокі число по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня
крім неділь і руских свят
з год. 6-їй пополудни.

Реданция, адміністрація і
експедиція «Руслана» під ч. 9
ул. Коперіка. — Експедиція
місцева в Агенції Ляндовского
в пасажі Гавсманна.

Рукописи звертає ся лише
на попереднє застереження. —
Рекламації неопечатані вільні
від порта. — Оголошеня зви-
чайні приймають ся по ціні
10 кр. від стрічки, а в «Наді-
сланім» 20 кр. від стрічки. По-
дяки і приватні донесеня по
15 кр. від стрічки.

Події в східній Азії.

(Δ) Наспівуючі майже щоденно вісті із східної Азії про домагане то одної то другої держави європейської звернені до хінського правительства, моглиб неознакомлених докладно з тамошними обставинами довести до думки, начеб тепер заносило ся на поділ Хін. Тимто бажаємо нашим читателям подати образ тамошних відносин на основі розвідки німецького дипломата, що наглядно мав нагоду пізнати сі відносини.

Се, що тепер діє ся в Хінах, є лише вислідом давніших подій. Починаючи з полудня, бачимо як Франція фінансовими і торговельними неудачами своєї колоніальної політики в загангесових Індиях спонукала до експанзивної політики, добирала ся до Хін і здобуває собі опору в полудневих Хінах. Однак і ті успіхи, які Франція там досягнула і має ще надію дальше досягнути, не поправляють її економічного положення в загангесових Індиях, поки не будуть рішучо усунені надужитя у французській колоніальній адміністрації. Франція може тими успіхами стати політичним чинником в східній Азії, але до видатного економічного становища немає она там умов.

Англія мала здавна надії на поділ Хін. Тимто по перших великих успіхах Японців в 1894 р. Англія яко союзниця Хін обмежила ся до підготовлювання сего сподіваного і бажаного розпаду Хін. Підчас хінсько-япанської війни берегла Англія устя ріки Янг-тсе перед Японцями, а англійська амбасада рівночасно напірала, щоби хінський цісар переніс ся з Пекіну в середину держави (може до Нанкіну). Се мало ту саму ціль, як і найновіші переговори Англії, що змагають до утворення англійського протекторату над середньо-хінським царством над Янг-тсе з столицею Нанкін. Область ріки Янг-тсе лучить ся природно з англійською Бірмою, тим то Англія заздалегідь обезпечила ся, що Хіни не сьміють з сеї області нічого відступити ніякій евро-

пейській державі. З цілого поступованя Англії видно, що она має виразний інтерес в розпаді Хін і до сеї цілі змагає хоч не урядово, то бодай півурядово.

Росія ніколи не тайла ся з тим, що бажає мати і глядить над хінським морем незамерзаючої пристані. Навіть Англія признала се бажане оправданим. Викликана Японцями з мало важних причин війна з Хінами спонукала Росію ближше приступити до здійснення свого бажання. Нагода до сего лучила ся, коли Хіни зажадали російської поруки на позичку 160 мільонів франків. Росія уміла прийняти на себе роллю безкористного приятеля, котрий визволив Хіни від Японців, але опісля показали ся зпід овечої шкіри помалу медвежі уха. Хоч не зразу але переогодом повело ся Росії дістати в 25-літню аренду Порт-Артур яко воєнну і Талієн-ван яко торговельну пристань, а крім того будову залізницю з Петуне до Порт-Артур і Талієн-ван під тими самими умовами і з такою самою шириною як для східно-хінської залізницї, т. є. манджурску часть засибірської залізницї.

Се відома загально тайна, що Росія свої інтереси розтягає на північні Хіни аж по ріку Гоанго, Монголія, Манчурія, Туркестан, Ілі, а з властивих Хін Чілі, Шанзі і Канзу, се така величезна область, що й російський жолудок не так легко се стравить і до того потребує довшого часу. Тимто Росія поступає вельми поволи і у власнім інтересі піддержує теперішню династію, позаяк династія, що вийшла би з революційного руху, була би для Росії менше уступчива, як теперішня манчурска. Росія мусить також і з того згляду поступати обережно, щоби не дати приводу Японії вмішати ся у внутрішні хінські справи.

Німеччина піддержує також теперішнє хінське правительство, позаяк торговельні і промислові інтереси Німеччини в східній Азії вимагають, щоби там був спокій.

Найважнішу і найвизначнішу ролю в долі східної Азії буде мати в найбли-

жій часі Японія. Япанська війна против Хін мала по думці япанських політиків ту ціль, щоби здержати європейські держави від вмішування в хінські справи, а рішенє тих справ віддати виключно в япанські руки. Однак змаганє се мало зовсім противні наслідки. Японію виперто з Кореї, а Росія мимо хвилевого відвороту стала там тепер о много страшнішим противником, як колись були Хіни і осадовила ся крім того в Ляотонг, з котрого Японія мусіла в 1895 р. уступити на домаганє Росії, піддержуване Німеччиною і Францією. Окрім того Німеччина заарендувала Кіаочав, Англія осадовила ся в долині ріки Янг-тсе, а Франція в полудневих Хінах, коли тимчасом Японія з війни 1894/95 зіскала лише Формозу, Данайський дар найгіршої сорти. Державний довг япанський у війні зріс о половину, податки подвоєно, так що фінансовий вислід війни для Японії не можна зовсім назвати світлим мимо 200 мільонів тaelів воєнної контрибуції. З того дістала Японія половину, а другу дістане до 8. мая с. р., однак буде мусіла уступити з Вей-гай-вей, що заняла яко поруку виплати. В останних часах чуто голоси в Японії, що она не уступить з Вей-гай-вей навіть по заплаті решти контрибуції. Вправді сего поступку не можна би найдовільнішим пояснюванєм міжнародного права одобрити, але на всякий спосіб треба над сим застановити ся. Англія не буде мабуть на се натискати, щоби лишити япанську скалку в російськім м'ясі, а з другого боку Росія буде старала ся піддержанєм япанського домаганя (гроші і Вей-гай-вей) відпочити конфлікт з своїм східно-азійським противником аж до докінчення засибірської залізницї і помноження флоту, для котрої тепер призначено 90 мільонів рублів.

В нинішних обставинах Вей-гай-вей не має для Япану вартости. Після суду фахових людей мусіла би Японія его або зречи ся або вибрати подвійну підставу до воєнної операції, а до сего не вистарчило б її сили воєнні. Японія могла б навіть

Орел, чи нумер?

Оповіданє Богдана Сонішника.

Старенька, курна хатчина присіла низом до землі; почорніла стріха повисла тужливо над обдертими з вапна стінами; маленьке віконце з замазаними сивою глиною шибками зиркає тайком червоначим світлом коптячого каганця на двір у темну бурливу ніч.

Се хата пристаркуватого парубка Луця.

— А чому ви Луцю не женитесь? — питають було у нього знакомі.

— Моя жінка на припічку, в попелі порпаєсь.

Відповідав заєдно на пів жартом, на пів на правду.

Тимчасом літа минали одні за другими. Низенько обстрижений вус почав сивіти, на голові волосє що-раз рідшало — на їх місце показувалась гладка, лискуча як місяць лисина; а Луцьова суджена з попелу якось не вилазила.

Луць — то бувалий чоловік, різноту зна-

розказувати, бо багато чув і видів на божому сьвітї.

Я не раз залюбки слухав его оповідань та й він любив балакати, як лиш ковтне було собі чарку.

Найліпше любив розповідати, як то добре ему жилось, коли працював коло дороги залізнодорожного шляху із Львова на Тернопіль до Підволочиск. Се перші кроки залізного коня в східну Галичину, се перша струя тої благодатної культури в на пів дику країну Славян, яка полилась по сталевих шинах та засипала наш край продуктами західного промислу, не даючи ему розвинути ся у нас.

Свої розкази Луць зачинав згадкою про ліпші часи — бо чомуж би він мав різнити ся від пньших стариків?

— Ей, паничику мої кохані, иньші то були часи, иньші, як чоловік ще був молодший. То то хлопець з мене був раз! Іно двох таких було на всьо село: я і Яцко Проковів. Як ми оба йшли улицею, то кождий, щоби й який, заздалегідь стунав ся з дороги, а дівчата, та йно

підморгували нишком на нас. І приятелі ми були, приятелі, о-о! вже нігде таких не знайти.

Якось в четвер — памятаю, як нині — ми оба пішли в місто на ярмарок, дещо купити на великдень, бо се вже було по «лозині». Йдемо містом, чуємо: щось тарабанить на ринку. Підбігли, питаємо, а то, видите, кликали робітника до колії. Хто хотів, ставив ся до запису в старостві, а по великодні мав вже бути в Тернополи та забиратись до роботи.

Ми оба з Яцком не багато надумувались, пішли, записались і баста. В селі ніхто про се не відає, бо що там кому до того?

Минув Великдень. Ми зібрали своє шкамате під паху, закинули на плечі торбинку з хлібом, кавалок бука взяли в руку, тай помандрували в дорогу. Не пращались, бо не було з ким. Так у него як і в мене не було родини: всі по-вимирали ще колись там на холеру. Ніхто не знав, де ми поділись. Мов камінь під воду зникли з села.

Дальше буде.

під впливом шовіністичних сторонниць за-
бажати, тривало удержати ся в с'їм порті,
але убуток решти контрибуції довів би до
фінансової кризи. Тепер отже буде она му-
сіла рішити ся на одно або друге і від
сего буде залежати багато в дальших по-
діях на Сході.

Д о п и с ь.

3 Поділя.

(Про вибір радикального посла).

Як відомо, іменованний намістником Галичи-
ни граф Півніський зложив мандат посла з сіль-
ської куриї Тернопіль-Збараж-Скалат. От уже і
в часописях виринає кандидатура бувшого ме-
дика, Шмігера. Здавалось нам, чей п. Шмігер
для добра справи загально-руської вже не схоче
своїї кандидатури підносити, але видко, що на
се не заносить ся. Колиб не упір п. Шмігера,
то бувби гр. Півніський послужав з більшої по-
сілости а не Гарапих, а з с'їл був би безглядно
перейшов руский кандидат. — В який се спо-
сіб стало ся і яких средств ужив Русин против
Русинів, щоб ті були змушені его кандидатуру
підтримати — то се і на волоні шкірі не да-
лоби ся списати а і посьміх у противників бу-
лоб в своїм часі викликало. Се було причиною,
що ми мовчали, тільки розпук нас брала, як
ми певний мандат за для неоправданого егоїзму
молодого і цілком на парламентаристу не нада-
ючого ся чоловіка, пострадали. — Хто є нам
накидаючий ся кандидат, най кожний судить. —
П. Ш. учав на медицину 3 чи 4 роки і нараз
не робивши жадних іспитів вернув на село, де
осів при родині в Збаражчині. Думає би хто,
що взяв ся до праці рільної, або дальше займає
ся своїми студіями в закутні. Може постарав
ся о яку лекцію або диюру, щоби деякий гріш
ощадити і дальше вести свої студії так, як се
багато его товаришів робило і робить? — Де там
ані одно, ані друге, ані третє! Наш кандидат
сидить безчинно цілий тиждень в хаті і
їсть борщ або капусту з бараболями а опісля
на читальні або на довірочних зборах своїх
партизанів підносить се яко геройство. Видко,
що запам'ятав собі з гімназії висказ польского
бойовника Чарнецкого: «Nie z soli, ani roli» і пр:
але сей уганяв а на запічку не лежав. Прийде
неділя або свята, заїзджає по нашого героя
своїми кониками молодий Остапчук і їдуть на
села до читалень, або там на які збори. Тут Остап-
чук а не кандидат до посольства поясняє при-
кмети свого друга Шмігера, представляючи, що
полюбив так свій нарід і спільно з ним ділить
свою долю і недолю. Матуру зложив з відзна-
ченням, але посвятив ся для свого народа, щоби
тільки, що доброго для будучого люду зробити.
Цікавий запитає, для чого сам Шмігер не гово-
рить. Отже в тім є ся причина, що Остапчук
обдарений вимовою а кандидат ні.

Бовтає він все одну і ту саму фразу: «Ко-
либ ви вибрали мене послом а маю на се пра-
во, бо числом понад 30 літ, то переживаючи в
Відні міг би я легко при моїх спосібностях ме-
дицину покінчити». Розпочинають ся розговори,
той і сей починає говорити, що нам докучає і
що для селянства булоб добре і проч: Наш
кандидат ані слова не скаже, тільки удає, що
дуже сею і тою мовою переймає ся. Тут знов
Остапчук забирає голос і каже: Дивіть ся,
товариш Шмігер, стикаючись з народом, знає
его потреби — не так, як ті, що тільки за по-
хорони і шлюбо дерти уміють, або ті урядники
і адвокати, що бідім то Русинами іменують ся.
Щож ті знов знають о народі, сидячи за зеле-
ним столиком? Славно! славно! викрикують гор-
лачі.

Розпрошують ся і в більшій громадці їдуть
до другого і третього села. — Слідуючої неділі
дальша екскурсія. — Надходять свята, приїз-
джає з Кракова медик Істєрович з великим за-
пасом бесід соціальної закраски. Наслухав він
ся їх там від Дашиньського і других. Тож тепер
розпочинає ся правдива нагінка по селах, — ко-
ники є — а прибули їм в поміч малярі з Лу-
бянок, котрі з роботи на свята домів вернули.
Кожний з тих богомазів уважає ся поетом, бож
прецінь Устиянович є поетом, а він при Устия-
новичу навіть робив. Не погадав бідолаха, що
Устиянович має студію і працював в академіях
штук красних! Конець кінцем, наші малярі ви-

співують оди в честь посольского кандидата а
Істєрович удатною вимовою розвиває програми
мінімальні і максимальні. Кандидат, спустивши
голову на долину, киває нею на знак, що зов-
сім з тим годить ся, що товариш Істєрович ви-
сказав. — Цікавою в своїм роді поява нашого
кандидата деколи в товаристві інтелігентних
людей. — Ото звичайно наш кандидат зістає
на дворі а Істєрович з поетами входить до са-
лі н. пр. до Бесіди і ту розпочинає доказувати,
що ціла Збаражчина і Скалатщина уже як один
муж голосує тільки за Шмігером. Все уже при-
готовлене. — На то почув заміт, що п. Шмігера
не уважають поважним кандидатом, дальше
що після вірних інформацій річ так добре для
Шмігера не стоїть, отже треба иншого. На се
відповідають відпоручники, що як не приймає-
мо Шмігера то вся Скалатщина і Збаражчина а
і Тернопільські села будуть голосувати за гр. Пі-
нінським. Попсувати справу знаємо здорові, що
дуже легко. — В тім і кандидат являє ся в са-
лі, але тримає ся коло дверей, і здає ся, що
немає сили, котра би его спонукала на середину
поступити, щоб ми бодай єю персону могли о-
глянути — від неї, що довідати ся, почути єї
голос і погляд на справи, котрими після Істе-
ровича так радо займатись хоче.

Личність посольська не дуже сподобала ся
предсідателеви товариства п. Гр., тож ставить
питанє, на котрє не кандидат, але Істєрович від-
повідає, а як не стане аргументів, то се допов-
няє ударами кулака в стіл. Розуміє ся, що по-
сім устати мусіла всяка дальша дискусія. При-
мусовим стало ся положенє Русинів, — виборці
зїхались, нема відомости з тамтих повітів, хоть
післанців вислалось, але попереланували їх малярі
і не допустили, щоб сї з виборцями поговорили.
Стало на тім, що виборці святищенники не зна-
ли, що тут почати? Не голосувати не вільно,
а голосувати за ким? Була се страшна ділема.
Вибрано менше лих, котрє і так добра не при-
несло! Думаєте, що кандидат і сателіти розділи-
лись, щоби розїхати ся і допильнути голосованя
по тамтих повітах. Деж там, кандидат з сате-
літами о мінімальній і максимальній програмі
удали ся до готелю між зібраних наших вибор-
ців, там здорово, як Бог приказав на кошт ко-
мітету повечеряли, казали опісля дати собі о-
сібну комнату, щоб вигідно переночувати і в ку-
лак сьміяти ся, що нас надули. Бо і чогож ма-
ли розїздитись, они знали бач лїпше від нас си-
туацію в Збаражчині і Скалатщині, там не було
чого шукати і за чим побивати ся. Результати
голосованя чей всім звістні. По виборі кандидат
з сателітами винесли ся з міста не подякував-
ши комітету за хліб і сіль, а твердо стоячим
виборцям при своїм кандидаті за їх мужність!
Видіти було треба, бо се не дасть ся описати,
як наші виборці зібравшись по програній, гірко
плакали і нарікали, що дали ся увести недова-
реному медикови. Деякі кинули ся відшукати
его сторонників Гарматія і Думку, щоб їм хреб-
ти належито вигарбувати, але сї довідались, на
яке заносить ся, спасали ся з міста бігством.
Кинули ся виборці за кандидатом, але по нїм
і місце застигло, а комітетови позістала потїха
з готелієм розчислити ся. Здибано їдучого на
фірі виборця, опозиціоніста і горлача з Сущи-
на і питаю: Отче! який же вислід: Опозиціо-
ніст розбішений зумів тільки в роздрозненю ви-
сказати. Знаєте—знаєте—знаєте і пхнув візника,
щоб дальше гонив, бо не був в стані свого бо-
лю висказати. Здибаю поважного виборця з Сту-
пок, сей вєстрив мене, обняв в свої руки і гір-
ко розплакав ся. Сей мені сказав: «Жаль мені
одного, а се є те, чи ми не стратили Збараж-
чину, сей певний руский повіт, бо ще ніколи
не оказалось там тільки зрадників при голо-
сованю як нині, а о Скалатщині нема і що
говорити. От недоварок доїхав нам! Шкода за-
ходу і праці.

Щож нам кандидат по виборах робить?
Ото вигріває ся на запічку спокійно, а бідна роди-
на мусить его живити.

Декуди скличуть люди деяке віче або збо-
ри до Тернополя. Наш кандидат збере дещо о-
хотника з Красноселець і Лубянок і гайда до
Тернополя. Може виступить з яким рефератом?
Хрань Господи, він в се не бавить ся! Найви-
ше від него почути можна: Наші послы мають
домагати ся, щоб правительство закупило зем-
лю від обшарників і між робочий люд на сила-

ту розділило. Нужда між нашим народом вели-
ка, а між ним не даром живу, тож найліпше
знаю. — Тільки слів з теки розумовань Шміге-
ра.—По с'їм наш бесідник заїде з мужиками до
говірки, там здорово перекусить і шклянчину
трахтаменту прийме і назад до огрітої хати. Лу-
чило ся, що коштом громадским переїхав ся до
Удіне, в справі еміграційній, побачив свята, то-
варишів в Відні, Кракові і Львові, оповів їм про
свої подвиги і самопожертвованє і вернув знов
на запічок. Але кому щастє, то щастє. Гр. Пі-
нінський складає мандат і як раз перед Вели-
кодними Святами. Істєрович і малярі зїдуть ся
на свята. Розпочне ся робота а при святичєнім
якось лекше і з мужиком договорити ся. Кошта
зверне «Народна Воля» і аранжері соціали з
пасажу Гавемана у Львові. Чи ж можна собі
більше желати?

Вісти політичні.

Після зовсім певних вістей має парламент
зараз по святах вибрати языкову комісію, ко-
трій будуть переказані всі языкові внесеня.
В тій комісії вискажуть свої бажаня всі сто-
ронництва а відтак на основі тих бажань уло-
жать підставу до управильненя языкової квестиї.
От се той плян, за помочию котрого хоче пра-
вительство зробити парламент спосібним до
правильної роботи. Полишити акцію парламен-
тові се дуже вигідно для правительства, однак
ледво чи доведе се до ціли.

Витворенє осередного сторонництва мабуть
не піде так легко, як се декому видавало ся.
Вже нині можна сказати, що католицька партія
не хоче вступати в се сторонництво. Провідники
німецких католиків мають ще свїжо в памяті
відстрашаючу судбу колишньої партії Гогенвар-
та, тож будуть стеречи ся станути чисто пра-
вительственною партією.

Німецькі партії радикальні під проводом
Шенерера і Вольфа пристрасно агітують серед
виборців користаючи з святичних вакацій по-
слів і студентів. Вольф і Шенерер не вдоволя-
ють ся втягненєм студентів до демонстрацій
против заборони ношеня буршівських відзнак,
але старають ся тепер втягнути своїх буршів
в акцію біжучої політики а навіть зробити
з них висшу інстанцію політичну, котра осу-
джує послів.

Наслідком сильної рухливости і агітації
Шенерериян иньші сторонництва, мимо докова-
ного розлому в парламенті, починають поволи
піддавати ся диктатурі Шенерера. Недостача
відваги і обави перед утратою мандатів спрово-
джує у всіх сторонництвах оправданя своєї умір-
кованої політики. Про обструкцію говорять вже
всі сторонництва і то звуть єї вже не средством
але ціллю самостійною; навіть найбільше
умірковані послы клянуть ся перед виборцями,
що не відступлять від обструкції і що не вірять
в ухваленє користного для Німців языкового
закона.

Мабуть з огляду на таку ситуацію в нїд-
рі німецких сторонництв не можна ворожити ні-
чого доброго парламентарним нарадам. «Reichs-
wehr» передсказує вже тепер, що § 14. довго ще
буде примінюваний. А «Narodni Listy» так пи-
шуть: Програма правительства на ювілейний рік
є зовсім невелика. Ходить тільки о ухваленє
однорічної провізорії угодової і бюджетової, по-
чім рада державна буде відрочена а правитель-
ству до управи стоїть до розпорядимости § 14.

Дня 11. с. м. відбуло ся в Пешті в будин-
ку нового парламенту, вспільне торжественне
засіданє обох палат угорского сойму. Нараді
предводили на переміну предсідателі Палати
Панів і Палати послів гр. Каролі і Дезідерій
Сілягі. По відповідній промові забрав голос
президент міністрів бр. Банфі і повідомив вель-
мож і послів про санкціонованє королем закона,
ухваленого обома Палатами, а котрий угорским
звичаєм містить почитанє 50-літнього ювілею
конституційних законів з 1848 року. По тій це-
ремонії удали ся всі до королівского замку що-
би зложити привіт монарєї, котрий в тій цілі
прибув ще в неділю вечером до Будапешту.

Повний проєкт угорської угоди має бути
предложений вже 21. цвітня і то рівночасно
обом парламентам.

Переїзд через Дарданелі російської фльоти
охотничої починає непокоїти прочі европейскі

держави, а головню Австрію. Австрійське правительство має намір предприняти в тій справі дипломатичні кроки. Вирочім Туреччина перечить, мов би Росія домагала ся переїзду для 20.000 вояків, признає однак, що Росія зажадала позволення переїзду для одного воєнного корабля.

Заколот іспансько-американський все ще не утратив нічого з свого острого напруження. Не бракує що правда вістий про надію мирного полагодження, однак факти показують противно. Сполучені Держави, хоть не відказують ні Папі ні державам інтервенції, то все таки зброють ся горячково. Мек-Кінлі може тільки для того зволікає з остаточним проголошенем війни, щоб мати час до доброго узброєння. В додатку треба зважити, що в Америці непослідну роль грають матеріальні інтереси. В разі війни зіскають «королі срібла», бо піднесе ся его ціна, рілники знова можуть числити на підвишене ціи збіжа, тютюну і цукру, а промисловці в разі побіди Америки будуть мати зносини з Кубою. Все це дасть ся мирно полагодити, коли тільки Іспанія чим скорішше заперестала вести війну з повстанцями і пристала, що не буде мішати ся до автономії Куби. Тоді самі повстанці відкинули би оружну інтервенцію Америки. Папа і європейські держави назирають на Іспанію, щоб не дала ся просити повстанцям, але сама з власного почину заперестала вести з ними війну і дала їм запорукку на автономію. Рада міністрів нараджує ся над сею пропозицією, але більшість кабінету не хоче на се згодити ся.

Новинки.

— Читальні «Просвіти». В Микулинцях устроїла читальня «Просвіти» дня 20-го лютого вечерок зі сьпвами і деклямаціями. По вечерку наступив комерс та танці. Читальня микулинська числить 120 членів, каса позичкова читальні виказала в минулому році 7606 зр. 84 кр. обороту касового. Читальня розвиває ся в загалі добре. — В селі Прошовій дня 24. лютого відбули ся перші загальні збори і отворене читальні «Просвіти», на котрих порушено потребу піднесення просвітнього і економічного біту руського народу. Членів вписалось 56. До виділу вибрано о. Юліана Сероїчковского і господарів чч. Федька Онуфришиного, Василя Дешкова, Михайла Гарника і Михайла Івахового. — Дня 13. лютого отворено читальню в селі Ладичині. Молода читальня взяла ся енергічно до заснования читальняної крамниці, в протягу місяця зібрано 200 зр. уділів і в другій половині марта отворено крамницю в громадскім домі. — Дня 8. лютого отворила крамницю читальня «Просвіти» в Настасові, а займає ся нею головню о. Пурковский і господар ч. Гнат Бичик. — Небавом отворюють ся нові читальні «Просвіти» в Острові і Симаківцях.

— Доповняючі вибори на опорожнені мандати посольські в трех округах в Галичині становлять вже тепер постійну рубрику в польській і рускій прасі. Весякі кандидатури то виринають то упадають, хоч до голосованя ще досить далеко. Русини виступають у всіх трех округах з своїми кандидатами, але дуже нерішучо. Сконсолідовані мовчать і думають, та доси ще не видумали нічого. Їх Романчук і рад би і не може, бо не знає чи попре его правительство. Мудра філософія. Зато радикали не дармують; поставили у всіх трех округах своїх людей. Доси, о скільки звісно, стоїть справа так: в окрузі Тернопіль-Збараж-Скалат з польскої сторони тихісьню, з рускої радикали висуюють одні Шмігера, другі д-ра Франка; в окрузі Бучач-Чортків з польскої сторони говорять і про кс. Громницького і про бар. Блажовского, з рускої сторони стоїть радикал Будзиновский, о котрім послідніми часами розпущено фальшиву вість, мов то зрезигнував в користь Романчука; в окрузі з V. курії Сянок-Ясло-Кросно-Бжозів-Ліско-Добромил-Старемісто убігають ся о мандат з рамени Людового сторонництва Стапинський, з рамени Стояловців д-р. Левицкий, а послідними часами — як доносить Ruch Katolicki — став агітувати за собою також д-р Франко.

— Хороша відплата. Матвій Полевка, двацятлітний зарібник з Галичини жебрав минулого року в Штайнбруху коло Пешту. При нагоді попросив ковальського челядника, Антона Ондрачка, о милостиню. Сей змилосердив ся над голодуючим жебраком, запровадив до гостинниці і до-

бре погодував. По обіді попросив Полевка Ондрачка, щоб випровадив его за місто і показав дорогу до Пешту. Ондрачек згодив ся. По дорозі прилучув ся до них знакомий Полевки і в трійку станули на безлюднім місци за містом коло цегольні. Тут знакомий Полевки здусив Ондрачка за горло і повалив на землю, а Полевка тимчасом відчепив золотий годинник і забрав з кишені всю готівку. На щастє надійшли люди, але тільки Полевку арештовано, знакомий его утік і пропав без сліду. Полевку засуджено на 4 літа вязниці.

— Парламент в Румунії. З Букарешту доходить вісти, що в тамошнім парламенті опозиция не лишилась позаду наших Лехерів і стараєсь цілоденними бесідами не допустити до ухвалення бюджету. Парламент відбуває там два засідання денно, з котрих ранішше, від 8-ої години, призначене виключно на бюджет, пополудневе від 1-ої години, віддане інтерпеляціям. Третого дня бюджетової розправи посол Скорцеску вивинив ранішше і пополудневе засідання одною бесідою. Очевидно говорив він против бюджету а коли більшість глумливими окликами і оплесками хотіла его збити з пантелику, заявив цілком рівнодушно, що при таким їх поведеню він готов говорити ще пять днів. І спокійно зачав вивиняти свою погрозу. Добув величезну книгу і став читати про історію фінансів в Англії а по двох годинах перейшов до Америки. Обурені послі порозходили ся по кульорах і президент палати мусів завести павзу, в часі котрої бесідник покріпив ся сніданем. Колиж став продовжати свою бесіду, зробив немиле спостереження, що забрано ему помічничі книжки, що викликало в палаті веселість. Але й то не вивело его з рівноваги, бо коли приятелі доставили ему книжок, він говорив о привілеях, а відтак запустив ся в італійську політику цлову. Так минуло 2 година по полудни і засідання перервано на 10 минут. Бесідник пожив обід. Розпочало ся засідання пополудневе, призначене на самі інтерпеляції. Пос. Скарцеску найспокійнішше в сьвітї ставить інтепеляцію в дрібній справі залізнодорожній, а навязавши до неї свою недокінчену бесіду, говорить без перерви до самого вечера. Був би ще довше говорив, колиб на велику радість послів, бюра і стенографів засідання не замкнуло.

— Артистичний талант у жінки. Знаменитий англійський учений, Гавельок-Ерліс видав цікаву студію про жінку п. з. «Мушнина і жінка». В ній пише він на основі дванадцятилітніх студій, що жінка в маларстві і різьбарстві стоїть значно низше від мушчини. Були і є тисячі жінок, що працювали в маларстві і борізьбарстві та ні одна з них не ввійшла на лісту славних. Ледви дві або три заслужили на почесну згадку. Не ліпше діє ся на полі музики. Жінка не винайшла ніякого музичного інструменту, ні один з сьвітových музиків не був жінкою. Учений музик, Уитон називає по імені 48 компоністок, що жили в послідних трех віках, з котрих ні одна не піднесла ся над рівень мірности. До музикальної творчости брак жінкам скуплення, сили мисли та ширини чувств. Музика потягає лише для того жінки, що є штукою чутя. В філософії займають жінки аж треторядне місце. В поезії ліричній стоять жінки високо, натомість в поезії епічній і драматичній творчість їх дуже слаба. В повісти дійшли жінки далеко, бо повість вимагає менше артизму, ніж поезія а притім буває ідеалізованим оповіданем життя і ходить звисними стежками. На сцені жінка перевисшає значно мишину, бо більше в неї чутя а до того жінка з природи і з суспільного становища частійше буває в положеню актора, ніж мушчина.

— Жінчини. Один Англієць робить такі спостереження на жінчинах: Французка іде за муж для інтесеру, Англійка для звичаю, а Німка з любови. Французка любить ледво в часі медових тижнів, Англійка ціле жите, а Німка вічно. Французка провадить свої доньки на балі, Англійка до церкви, Німка до кухні. Французка має помисли, Англійка розум, а Німка сердечність. Французка убирає ся з смаком, Англійка без смаку, а Німка дбає, щоб лиш була одягнена. Французка цокотить, Англійка говорить, а Німка балакає. Французка дає тобі рожу, Англійка дає лілю, Німка не забудьку. Французка має язик, Англійка голову, Німка серце.

— З землі обіцяної. В Лондоні вийшла недавно книжка д-ра Dawson-a, що подає багато цікавих подробиць о північнім Ельдорадо, яким стало ся Кльондіке. Довідуємо ся з неї, що перша американська виправа до Аляшки була з'організована в р. 1866; першим Європейцем, що дістав ся до ріки Lewis, одного з допливів Yukon-y, був один Holt. Відбув він ту подорож

в р. 1878. і привіз вісти о золоті, що там находить ся. Від сего часу що року роблено виправи по золоте руно. В р. 1887. вирушило аж 230 глядачів золотого металю, але громадні вандрівки розпочали ся дперва перед пів роком. Богатства Кльондіке відкрили в липни 1896. року три люди: Henderson, Sevanson і Mundson. По кількох тижнях утворено виправу до ріки Кльондіке, але брали в ній участь переважно піяки. Нині вийшли на мілліонерів і позбули ся цілковито сего налогу. Ціле побереже поділено на 200 областей. В двох місцевостях Bonanza і Dorado вилловлено золота за 60 до 70 мілліонів доларів. Один чоловік, що посідав дві області, продав їх за 1 мілліон доларів. Якийсь Американин прибув з Seattle в червни 1896 р. разом з жінкою за щастем до Кльондіке, в липни 1897. вернули обоє з 52.000 доларів. Др. Dawson представляє однак і відворотну сторону медально, а іменно труди і небезпечности таких виправ в тім острім кліматі, де термометер спадає до 40° низше зера, так що ртуть замерзає. Вирочім не всі глядачі золота є щасливі. Автор оповідає між иньшими о якомсь бідоласі, що вже 30 літ гонив по сьвітї за золотом, а в Кльондіке сидить 11 літ і ледви заробляє там на удержанє. Дуже багато є в тім обіцянім краю людий цілком убогих.

— Сьпівуче дерево. Після донесення африканського подорожника Швайнфурта находить ся в декотрих сторонах Африки дерево, котре тамошні мешканці зовуть «тсофор», а звисне з того, що видає з себе часто звуки подібні до сьпіву. Походять се з простої причини. Дерево містить в собі смолу, річ дуже ласу так для арабських торговельників, як і комах. Для людий становить она цінний продукт торговельний, а комахи любують ся нею яко присмаком. Щоби добути смоли, виверчують комахи в галузях дерева численні дірки. Колиж подує вітер крізь корону дерева, дістає ся до дірок в галузях і викликає сей дивний шум, похожий на тихі звуки арфи.

Телеграми.

Відень 11. цвѣтня. Молодоческий орган берненьский публікує допись з молодоческих кругів, котра містить погляд трех найвиднійших членів парламентарної комісії. Допись ся грозить правительству і домагає ся, щобі гр. Тун станув по стороні Молодочехів. Чехи не можуть довше чекати і не дозволять нічого собі нарушити з того, що вже мають. Чехи жадають рішучости, так або сяк.

Відень, 11. цвѣтня. Міродайнї круги порішили поспитати німецкі сторонництва в парламенті о рішучу відповідь, після якої тактики они думають поступати зараз по великодних сьвятах. Сли до 9. мая парламент не буде спосібний до роботи, то по делегациях не буде він вже більше скликаний в теперішнім своїм складі.

Зац, 11. цвѣтня. Промисловці і купці надіслали п. Шікерови вотум довіря і просять его, щобі не оглядаючи ся на тероризм поступав і дальше після свого пересьвідчення.

Льондон, 11. цвѣтня. З Одеси відідуть два полки піхоти до порту Артур.

Париж, 11. цвѣтня. Военний суд порішив рішучо внести обжалованє против Золі. Новий процес прибере ще більшї розміри.

Царгород, 11. цвѣтня. Сербский посол вручив Порті ноту против того, що Альбанці переступили сербську границу і замордували двох жандармів.

Атини, 11. цвѣтня. Король Юрій держав бесіду перед кількома депутациями, в котрій просив о поміч, щобі увільнити нарід від тираниї сторонництва.

Каїро, 11. цвѣтня. Англісько-египетські войска побідили дервішів і заняли окопи Магмуда. Магмуд дістав ся до неволі.

Переписка Редакції і Адміністрації.

ВП. Бог. Сонішник. Дякуємо і просимо як найбільше. — ВП. Д. Л. Просимо о нас не забувати.

**Вино іспанське
з кондуранго**

успішне в усіх недугах жолудкових, корчах, боляках в жолудку
і т. д.

Ціна 3 корони.

Головний склад в аптіці

161 146—?

Жигм. Рукера
під „Срібним Орлом“ у Львові.

Цінник львівської палати торговельної і промислової.

Львів дня 8. цвітня 1898.

I. Акції за штуку.

Зелів. г. Кар. Людв. по 200 зл. мк.	212	—	215	—
Зелів. Львів-Черн.-Ясси по 200 зл. валь. србл.	300	—	305	—
Банку гіпот. гал. по 200 зл. в. а.	374	—	381	—
кред. гал. по 200 зл. в. ав.	200	—	210	—
Габарні в Ряшеві по 200 зл. в. ав.	200	—	210	—
Фабрики вагонів в Сяноку перед тим Лівівського по 500 кор. в. ав.	260	—	—	—

II. Листи заставні за 100 зл. в. ав.

Банку гіп. г. 5% в. ав. з 10% пр.	110	20	110	90
" " " 4 1/2% " " в 50 л.	100	—	100	70
" " " 4% " " в 601 по 200 К.	96	50	97	20
" краєв. 4 1/2% в. ав. льос в 51 л.	101	—	101	70
" " 4% в. ав. льос в 57 л.	98	—	98	70
Тов. кред. гал. земс. 4% (першаємс.).	98	—	98	70
" " " 4% льос в 41 1/2 літ	97	40	98	10
" " " 4% " в 56 літ	97	25	97	95

III. Обліги за 100 зл.

Гал. фонду пропінан. 4% в. ав.	98	10	98	80
Буков. " 5% " 2 ем.)	102	75	—	—
Комунальні Банку кр. 5% (2 ем.)	102	50	—	—
" " " 4 1/2% (3 ем.)	100	30	101	—
Челівніцкі льокальні 4% по 200 кр.	97	50	98	20
Іовички краєв. 6% в. з року 1873	103	—	—	—
" " 4% " 1891	—	—	—	—
" " 4% по 200 кор. з р. 1893	97	80	98	50
" м. Львова 4% по 200 кор.	96	40	97	—

IV. Льоси.

Міста Кракова	26	50	28	50
" Станиславова	—	—	—	—

V. Монети:

Дукат пісарський	5	62	5	72
Наполеондор	9	48	9	58
Пів-імперіал	9	46	9	56
Рубель російський срібний	1	20	1	25
" " паперовий	127	25	128	—
50 марок німецьких	58	60	59	—

пла- тять зл. кр.	жада- ють зл. кр.
212	215
300	305
374	381
200	210
200	210
260	—

110	20	110	90
100	—	100	70
96	50	97	20
101	—	101	70
98	—	98	70
98	—	98	70
97	40	98	10
97	25	97	95

98	10	98	80
102	75	—	—
102	50	—	—
100	30	101	—
97	50	98	20
103	—	—	—
—	—	—	—
97	80	98	50
96	40	97	—

26	50	28	50
—	—	—	—

5	62	5	72
9	48	9	58
9	46	9	56
1	20	1	25
127	25	128	—
58	60	59	—

Розклад їзди поїздів залізничних обов'язуючий від 1-го жовтня 1897.

(Приїзд і відїзд поданий після часу середно-європейського).

Поїзд		до Львова		Поїзд		зі Львова	
посп.	особ.			посп.	особ.		
приходить	о годінні			відходить	о годінні		
7:30	з Іцкан			6:00	до Підволочиск з головн. двірця		
7:50	" Янова			6:10	" Іцкан		
7:52	" Тернополя на Підзамче			6:15	" Підволочиск з Підзамча		
8:05	" Лавочного			8:40	" Іцкан		
8:15	" Тернополя і Бродів на головний дворець			8:45	" Кракова		
8:25	" Сокаля			8:50	" Янова, Калуща, Хирова		
9:10	" Кракова			9:20	" Скольного		
10:35	" Ярослав			9:25	" Сокаля		
1:15	" Янова			10:05	" Підволочиск з головного двірця		
1:30	" Кракова			10:27	" " з Підзамча		
1:40	" Скольного Стрия, Калуща, Хирова			10:45	" Іцкан		
1:50	" Черновець			1:55	" Підволочиск з головного двірця		
2:15	" Підволочиск на Підзамче			2:08	" " з Підзамча		
2:30	" " головний дворець			2:40	" Черновець		
5:25	" Сокаля			2:50	" Кракова		
5:35	" Підволочиск на Підзамче			3:05	" Стрия		
5:45	" Іцкан			4:40	" Ярослава		
Ніч				Ніч			
3:04	з Підволочиск на Підзамче			4:40	до Кракова		
3:30	" " головний дворець			5:20	" Лавочного		
6:00	" Кракова			6:24	" Янова лиш в будні дни		
6:55	" Підволочиск на головний дворець			6:45	" Кракова		
8:45	" Кракова			7:05	" Сокаля		
9:10	" Кракова			7:25	" Тернополя з головного двірця		
9:30	" Іцкан, Бергомету з виїмком понеділка			7:30	" Лавочного		
9:43	" Кракова			7:47	" Тернополя з Підзамча		
9:50	" Підволочиск на Підзамче			7:48	" Янова		
10:00	" Іцкан			10:30	" Іцкан		
10:20	" Підволочиск на головний дворець			11:00	" Кракова		
12:10	" Стрия, Хирова			11:37	" Підволочиск з головного двірця		
	" Лавочного				" " з Підзамча		

ЗАМІТКА: Пору нічна числить ся від 6 години вечером до 5 години 59 минут рано.

Рік заснованя 1892.

ТОВАРИСТВО ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ

„ДНІСТЕРЪ“

перше і одинокое руске Товариство асекураційне, припоручене Всч. Духовенству і всім вірним Впреосв. Митроп. і Преосв. Еп. Ординариатам всіх трех епархій, обезпечає будинки, уряджене домашнє, скот, господарські звари, збіже в зерні і соломі, сіно в стогах і будинках против шнід огневих.

„Дністеръ“ вступив в 6-тий рік своєї діяльності з збільшеними фондами гваранційними, котрих стан з днем 31-го грудня 1897 виносить:

Фонд резервовий	73.874 зр. 47 кр.	176.143 зр. 87 кр.
Резерва премій	52.269 „ 40 „	
Фонд основний	50.000 „ — „	

Виплачені шкоди до кінця 1897 року 430.100 зр. 42 кр. Тарифи „Дністра“ дуже уміровнені, услія обезпечень користні, а шкоди ліквідують ся безпоровочно. Поліси „Дністра“ приймає Банк краєвий при позичках гіпотечних.

На житє можна обезпечитись через „Дністеръ“ в Товаристві взаїмних обезпечень в Кракові, котре дає найкористнійші услія, представляє своїми фондами найбільшу гваранцію і видає поліси і квїти в рускїм язїці.

Товариство взаїмного кредиту „Дністеръ“, стоваришене з обмеженою порукою, уділяє позички за платою 5 1/2% і 1% додатку на кошта адміністраційні за інтабуляцією або порукою двох відповідних ручителів, до сплати в ратах на 3 до 10 літ і приймає вкладки до опроцентованя від членів і третих осіб по 4 1/2%. Уділ членський виносить 25 зр., вписове 1 зр. Членом бути і позичку дістати може тільки член обезпечений в „Дністеръ“. Інформації уділяє Дирекція листовно.

Зголошеня о уділене агенцій в окрестностях і де нема близько агентів „Дністра“, приймає ся.

Львів, ринок ч. 10. (дім „Просьвіти“).

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

приймає замовлення і посередничить в закупнї:

Сьвітло церковне

вирост з фабрики Іа по 70 зр., Іа по 64 зр. за 100 кіл. лосо фабрика.

Вино

в бочках о 135 літрах, а то Самородне почавши від 70 зр. за бочку лосо місце продукції.

Зі складів висилає: КАВУ по 5 кіл. посилок почт. в ціні по: зр. 9-20, 10-20, 10-70, 11-20, а спеціальність по 12-20 франко ВІНО в 5 кіл. барилках по зр. 3—, 3-70, 4-10, 4-90 франко. — Інші товари по уміренїх цінах. 72—?

Галицкий Банк кредитовий

почавши від 1 лютого 1890 видає

4% АСИГНАТИ КАСОВІ

з 30-дневним виповідженєм

3 1/2% АСИГНАТИ КАСОВІ

з 8-дневним виповідженєм,

а всі инші находячі ся в обігу 4 1/2% Асигнати касові з 90-дневним виповідженєм будуть опроцентовані почавши від дня 1 мая 1890 по 4% з 30-днев. речинцем виповідження.

Львів, дня 31 січня 1890.

Дирекция.

1000

тукот цигаретових за 1 зр. поручає фабрика тукот

АНТОНІНИ МАЗУРКЕВИЧ

у Львові, лиця Галицка число 12.

Замавляючим 5.000 тукото разом опаковане і відєилка franco.

ГАРМОНІОМ

до науки сьпіву церковного виготовляє спеціально парова фабрика інструментів

Івана Сливинського

у Львові, ул. Коперника ч. 16. За порукою дає на рати. Прошу жадати цїнника.

Іван Сливинський фабрикант органів і гармоніом у Львові. 205 6—15

РОБІТНЯ СУКОНЬ ДАМСКИХ

Емїлії Соколовської

у Львові, Ринок ч. 29., І. п.

приймає ласкаві замовлення і виконує їх густовно і по приступних цінах. 3-104

НАУКУ КРОЮ уділяє в осїбних годинах. Замісцеві панночки приймає на помешканє.

ЛЕВ НОВОСАД

(практикант відєньський)

у Львові, ул. Крута ч. 7.

виконує мужєску, дамску і діточу обув, та кож чоботи з холявами для духовенства по як найприступнійших цінах

Рівнож приймає репарації калюшів. — З провінцій вистанє старий оказ на міру. 136 51—140

